

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
za celo leto 3 gl. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez posebne
naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, neplačani
listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če se
natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

P. n. naročnike, ki so nas prosili potrpljenja, prosimo zdaj mi, da nam zaostalo naročnino kmalu pošljejo, sicer se njim list ustavi.

Opravništvo.

Kako nemški poslanci v Gradcu delajo z Slovenci!

Osem naših poslancev zastopa 456.000 Slovencev, ki nosimo več kakor dobro tretjino vseh deželnih stroškov na Štajerskem. Mislimi je tedaj bilo, da bode eden ali drug izmed naših poslancev tudi izvoljen v najvažniši odbor, namreč v finančni odbor, kder se pretresuje in preiskuje proračun deželnih stroškov za l. 1879, preden se o njem sklepa v zbornici. Toda nemška večina poslancev je tukaj Slovence popolnem prezrla in izvolila same Nemce v finančni odbor. Ta odbor je zbrisal 1000 fl. podpore, kateri znesek je štajerska kmetijska družba dobivala za slovensko izdavanje nemškega družbinega lista „Landbote“, med tem pa je za nemški list „Landbote“ 2000 fl. podpore pustil; z 1. januarjem zgubi tedaj kmetijska družba svoj slovenski list: „Štajerski gospodar“ in izdaja samo nemški list „Landbote“ z podporo 2000 fl. iz deželne blagajnice, v katero Slovenci dobro tretjino doplačujemo. Po pravici se tukaj Slovenci prašamo, zakaj se proti nam tako neprijazno in celo krivično postopa? Ali je štajerska kmetijska družba osnovana samo za Nemce? Dobro, tedaj pa naj Nemci sami skrbijo za njo! Ovače je celo krivično, če se njej po 19.000 fl. podpore iz deželne blagajnice daje, kamor tudi Slovenci svoje deželne doklade vplačujemo, posebič pa bi ne bilo več prav, če bi se njej 2000 fl. dovolilo za nemški „Landbote“. Kdo zamore opravičiti, da bi ubogi in malo porajtani Slovenci bogatim in štimanim Nemcem kmetijski list plačevali? Toda recimo: kmetijska družba je hasnovita in potrebna naprava za celo Štajersko, za nemškega in slovenskega kmeta. Dobro, tedaj pa vprašamo, ali njej za slovenske prebivalce slovenskega lista treba ni? Tega ne more noben pameten človek

poreshiti. Kajti ko bi se potreba takega lista ne čutila, potem res ni razvidno, kako in zakaj so celó nemški poslanci 2. okt. 1866 in 28. okt. 1869 kmetijski družbi naložili izdajati slovensko prestavo nemškega „Landbote“ in v ta namen odločili 1000 fl. podpore!? Potrebe slovenskega lista za slovenske kmete ne more nihče tajiti. Nemška družba n. pr. „Graška vzajemna zavarovalnica“ itd. objavljajo v „Slov. Gospodarju“ svoja poročila, naznanila, priporočbe, ker nimajo lastnega slovenskega lista. In tako se godi vsakemu Nemcu, se je in bo zopet godilo tudi štajerske kmetijske družbi, če bo hotela pri slovenskih kmetih kaj opraviti, pri katerih ima svojih 15 podružnic. Nemški poslanci se izgovarjajo rekoč: „Landbote“ dajemo prestavljati na slovenski jezik in tiskamo po 300 iztisov, kar stane celih 1050 fl. Ali malo kdo za nje mara, štejejo samo 37 naročnikov, med temi 19 kmetov; določimo ga 191 šolam, ali 178 dotičnih učiteljev prosi, naj jim še dodajemo nemški izvornik „Landbote“, kar je očiten dokaz, da slovenskega lista kmetijski družbi treba ni.“ Tako modrujejo Nemci, a Slovenci jim odgovarjamo, da previsoko skačejo in preveč modrujejo. Gori omenjene številke še nikakor niso dokaz, da štajerska kmetijska družba ne potrebuje slovenskega glasila, pač pa dokazujejo nekaj druga, to pa jako močno in očividno! Ove številke dokazujejo: prvič, da je slovenska prestava tako strahovito slaba, da se nje slovenski kmet boji in nje brati neče, drugič, da je izvornik, namreč nemški „Landbote“, neizmerno revno, površno uređovan in pogosto tako pisan, da priprosti kmēt ničesar ne razumi, ker ne pozna strašno učenih izrazov, z katerimi urednik, g. profesor Wilhelm, v listu pometa! Zato pa „Landbote“ nihče rad ne bere in uže marsikateri Nemeč se je jezil nad listom. da mu je na primer tržno ceno prinesel, kakor je bila pred četrta leta, ali jo izpustil, da je lestvica za tržno ceno bila podobna čeljusti šrbljave stare babe. Ko bi se list udom kmetijske družbe ne vsiloval, po prstih bi lahko prešteli njegove naročnike! Slabo, površno, nepraktično

uredovanje in še slabejša slovenska prestava je kriva, da ljudje tako malo marajo za glasilo kmetijske družbe. Tukaj je treba premembe! Zato pa rečemo: ako še štajerski poslanci priznavajo, da je kmetijska družba ne samo za Nemce, ampak tudi za Slovence, sploh za celo Štajersko, osnovana, in ako še mislijo, da je ovo družbo treba iz deželne blagajnice z 15.000—19.000 fl. na leto podpirati, tedaj je edino pravično, da se nemškemu in slovenskemu glasilu družbe podpora 3000 fl. še dalje pusti s tem, da se uredovanje poboljša, ali pa, če to ne kaže, ker denarjev ni. obema ustavi. Tako veleva pravica. Vse drugo je ali nevednost ali pa dokaz stare zagrizene narodne mržnje in sovražnosti nemških poslancev do nas Slovencev, nov nagib, da resno premišljujemo in prevdarjamo, kako bi se štajerski Slovenci, se vé po postavni poti, zamogli znebiti ošabnega jerobstva nemških liberalnih poslancev v Gradcu!

Cerkvene zadeve.

Stavljenje Slomšekovih spomenikov.

II. Največ skrbi je odboru delala podoba Slomšekova. Prvo, česar se je bilo treba lotiti, bilo je napotiti g. Zajca v Ljubljani, da bi svojemu modelu za Slomšekovo podobo dal večjo sličnost z portretom Slomšekovim. Meseca sept. 1876 je odboru došel popravljeni model. Odborniki smo bili zadovoljni in smo v seji 30. sept. sklenoli izdelovanje Slomšekove podobe izročiti g. Zajcu in sicer za 2000 fl. z temi pogoji: gosp. Zajc poskrbi sam za kamen in ga plača; kamen mora biti kararski marmor prve vrste — marmo statuario — podobo mora g. Zajc v Maribor postaviti brez nevarščine za odbor. Ako gosp. Zajc pomaga podobo postaviti v okvir, se mu bo to posebič plačalo; za kamen bodemo g. Zajcu dali primerno predplačo, tudi za delo mu damo predplače po poročilih g. dr. Bleiweisa, ki se ima po tajniku odborovem poprositi za blagovoljno posredovanje med odborom in g. umetnikom. G. Zajc obljubi od časa, ko bo kamen dobil, potem v 6 mesecih podobo izdelati. Ta pogodba z g. Zajcem se je sklenola 30. sept. 1876. Mislili smo takrat, da bo zanaprej celo narodno podvzetje točno in hitro teklo k svojemu dovršetku. Ali temu ni bilo tako. Preminoli so 3 meseci, a g. Zajc ni začel delati, ker ni mogel kamna iz Laškega dobiti. Naposled smo iz pisma g. dr. Bleiweisa, ki je od odbora poprošen posredovanje rad prevzel, izvedeli 29. dec. 1876. da je g. Zajc v Pietrisanti blizu Masse in Carare na Italijanskem zazvedel za velik kamen čistega marmorja, ki bi se dal dobiti za kakih 700 fl. če bi se polovica takoj plačala, polovica pa po poštnem povzetju poravnala, kedar bi marmor došel v Ljubljano. Ali sedaj je važno prašanje čakalo ugodne rešitve: kdo pa je porok, da je isti dragi kamen

tudi dober; kaj pa, če bi se v Ljubljani pokazalo pri dohodn, da je spakljiv? V tej zadregi se je odboru še najbolj primeren zdel nasvet g. kanonika Glaserja v seji 3. januarja. Sklenilo se je torej v Italijansko poslati dolgo let na Štajerskem dobro poznatega cerkvenega umetnika g. Fantonita, da nam odbere marmor I. vrste in v imenu odbora sklene nakupno pogodbo tako, da bo ta imel poročstva za dobroto kupljenega kamna. G. Fantoni je ponudbo potem prevzel, se nad Ljubljano, kder je od g. Zajca dobil natančno mero za potrebni kamen, peljal ter je v Pietrisanti pri podvzetnikih: Barsanti e Massei kupil kamen za 1200 lir (nella carta italiana) tako, da je 400 lir nadal, 800 lir pa obečal, da se platijo, kedar kamen dojde na železniško postajo v Ljubljano; 27. jan. je odbor nakupno pogodbo g. Fantonita sprejel in odobril. Ali sedaj so pa Italijani zapreke delali tako, da je kamen še le 10. aprila došel v Ljubljano. G. Bleiweis nam je 12. april poročal, da je kamen še le 10. aprila došel v Ljubljano. G. Bleiweis nam je 12. april poročal, da je kamen došel in da ga g. Zajc hvali. Tako so bile glavne težave premagane in g. Zajc je potem začel podobo ali kip izdelovati. Do izvršitve je potreboval bolj kakor leta dni. Kajti meseca aprila l. 1878 smo prvič zvedeli, da je dodelana in potem je še trebalo časa za glajenje in snaženje. Tako se je zgodilo, da jo je 13. junija 1878. v Ljubljani dal na železnico in jo potem 17. in 18. junija vložil na odločeno njej mesto v mariborski stolni cerkvi. Slovesno odkritje pa se je nastavilo na 24. den junija, na god sv. Janeza krstitelja, patrona stolne cerkve, kder stoji glavni spomenik prvega škofa Mariborskega. Ali samo razkritje z primerno cerkveno svečanostjo nam je bilo mogoče obhajati, občni zbor v čitalnici nam je mestni župan, g. Matija Reiser, prepovedal. Zoper prepoved so odborniki takoj podpisali pritožbo do namestnije v Gradcu. (Konec prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Sadje- in vinorejska šola v Mariboru pa kmetijska šola v Grotenhofu pri Gradcu.

Novošegno šolstvo se pokazuje tako slabo in zavozljani, da ga še niti liberalni odborniki graškega deželnega zbora veseli biti ne morejo. V svojem poročilu do novih poslancev tožujejo o velikanskih stroških za male šole in se jezijo nad deželnim šolskim svetom, ki zaporedom dela šolskih stroškov brez ozira na deželni zbor. Realne gimnazije z dragimi „meščanskimi šolami“ vred obžalujejo, da so jih upeljali, tudi podkovačka šola v Gradcu in Grotenhofska gospodarska šola pri Gradcu jim ne ugaja. Edina, katero še hvallijo, je sadje- in vinorejska šola pri Mariboru; to hvalo in priznanje pa je res opravičeno in jeni ravnatelj, g. Goethe, je res zaslužil, da mu je deželni

zbor nasvetovano doklado kot poboljšek plače dovolil. Spretni mož je skrben in jako marljiv in za korist naših kmetjskih ljudi vnet. Za to imamo mnogo dokazov!

Posestvo vinorejske šole odmerjeno šteje 74 □ oralov. Vinograda bilo je sprva samo 4 orale, sedaj ga je 12 oralov. Letine bile so neugodne in vendar je ravnatelj tako dobro gospodaril, da je uže lani prodal 85000 trsov, 6000 požlahtjenih dreves, 7000 dreves in 5000 trsov pa razpodaril, sploh dohodke od 2100 fl. do 9200 fl. pomnožil in celemu posestvu do vrednosti 90.000 fl. pomagal. To je lep vspeh v 7 slabih letinah, zlasti gledé vina, ki bo sčasom najvažniši pridelek vinorejske šole. Tako zmanjšuje šola sama čedalje bolj stroške, katere nas davkeplačilce stane. Sprva bilo je treba 25.600 fl. letos pa le 10.683 fl. iz deželne blagajnice. V račun vzete so tukaj med dohodki tudi štipendije in doplačila učencev. Grotenhofska šola ima 127 □ oralov najlepše zemlje, to pa še blizu Gradca, kder se vse hitro in dobro proda, pa vendar ne da več dohodkov kakor 1913 fl. To je pa razumevno le, če pomislimo, da ima ravnatelj, g. Baumgartner, zemljišče v najem, in vleče tedaj največji dobiček on, namesto dežele, ki mu še 2200 fl. letne plače navrže. Sedaj še pa hočejo graški gospodje celo šolo predrugčiti in povekšati in tirjajo v ta namen za drugo leto novih 15.300 fl. od štajerske dežele. Pravijo, da je treba teoretični poduk razširiti. To se nam ne zdi opravičeno. Večjega teoretičnega poduka ne potrebuje navadni kmetjski sin, ampak bodoči grajščaki in sploh bogati veliki posestniki. Ti pa zamorejo iti na Dunaj, kder so nalašč za teoretični poduk osnovali strahovito drago visoko šolo za zemljiščno kulturo (Hochschule für Bodenkultur), ki nas stane vsako leto 121.000 fl. Za praktično izurenje v umnem kmetovanju za štajerske Nemce je Grotenhofska šola dosti, Slovencem pa itak ne ugaja. Kajti gospodarske razmere so tako različne, da v Spodnjem Štajerju, kder imamo veliko vinogradov, učenca iz Grotenhofske šole prav rabiti ne moremo. Slovenskim Štajercem ugaja na vse strani le vino - sadjerejska šola pri Mariboru prav dobro tako, kakor je sedaj urejena. To čutijo ljudje že sami in se torej skoro nihče od nas ne prosi v Grotenhof pač pa v vinorejsko šolo. Učencev so v Gracu imeli zadnje leto samo 32, v Mariboru pa 46. Za 24 graških štipendij se malo glasi prosilcev, za 25 mariborskih pa vedno preveč; za par ravno razpisanih se je oglasilo 42.

Jako marljiv je g. Goethe v pomnoževanju potrebnih pomočkov za uspešen poduk. Gospodarska knjižnica obsega že 300 zvezkov in čeravno Nемец se ne boji dobre slovenske knjige kupiti za večjidel slovenske fante. Vrh tega je učencem na ogled postavljenih vsakovrstnih mašin, orodja, semenstva, zemlje, kamenja itd. Celo gospodarstvo je izgledno z vednim ozirom na gospodarske raz-

mere in potrebe na Spod. Štajerskem. Priedjen je dvojni vinograd, v prvem so vse razne trsne sorte najti, z nemškimi in slovenskimi napisi, vgojene po raznih načinih. Zraven je drevesnica, trsovnica, vrt za sočivje, za hmelj itd. Za umno kletarstvo je vse pripravljeno, zadnji čas tudi malo sodarstvo in pletenje košev in posodic iz šibja. Lepa in praktična je sušilnica za sadje in žganjarija. Zraven podučevanja učencev se je umno ravnanje z sadnim drevesjem in trsom razkazivalo po 3krat na leto gostom, potem bogoslovcem in šolskim pripravnikom. Vendar dosedanji kurzi za goste se bodo od selej zamenili z javnimi dokazivanji ali demonstracijami. Tudi 14dnevni kurzi za viničarje so se zamenili z 1/2letno viničarsko šolo, katero obiskuje 10 viničarjev, 18—25letnih, ki se marljivo urijo in ki utegnejo jako porabni in iskani delavci postati. Naposled še omenimo, da je 4 oralov travnika, 6 oralov njiv in hlev z govejo živino salburškega malega plemena v izglednem stanu. Krave tega plemena so izvrstne mlekarice. Sploh sadje in vinorejska šola pri Mariboru je tako dobro in srečno uredjena, kakoršna ravno za naše kraje in naše razmere najbolj sodi. Posebno dobro je pa bilo, da je g. ravnatelj svoj upliv porabil, da se je nastavlil mož slovenskega jezika popolnem zmožen za potovalnega učitelja. To je g. Fr. Klemenčič iz Ljutomera. Tudi se je zopet g. ravnatelju zahvaliti, da smo začeli poskušati vinsko trženje z pomočjo vinskega agenta g. Faulanda, na kar celo posebno opozorujemo vinorejce in vinske kupce, ki bi se nezanesljivim mešetarjem in pohlepnim sedanjim vinskim tržcem in ponarejalcem vina radi zognili. Sploh g. Goethe vodi našo sadje in vinorejsko šolo na veliko korist Spodnjega in Srednjega Štajerja, kolikor se tu z vinorejstvom pečajo. Nam torej v Gradcu nikakor ni potrebna gospodarska šola in po naših mislih tudi za ostale štajerske kmete v Sred. in Gornjem Štajerju bi sedanja v Grotenhofu popolnem zadostovala, če bi dobila boljšega in zlasti marljivejšega ravnatelja in učitelje. Ti skup so pri njej tako slabi, kakor list kmetijske družbe, suhoparni in nepraktični: Landbote. Če bodo deželni poslanci res žrtvovali iz deželne blagajnice 15.000 fl. in preustrojili kmetijsko šolo v Grotenhofu tako, kakor jim deželni odbor nasvetuje, a ne kakor praktična potreba tirja, potem bodo imeli šolo, ki bo ravno taka, kakor je list: Landesbote, za kmeta previsoka, za gospoda preborna, na nobeno stran nič pravega! Denar bo zavržen, dežela brez koristi obložena, črez par let bo šolo zopet treba — preustrojevati ali popravljati.

Da krompir v kleti ne gnije.

M. Zoper gnjilobo krompirja v kleti se priporoča negašeno apno. Tako apno se stolče v prah in z njim krompir potrosi ali pa se celi kosi takega apna v krompirjev kup polože in z slamo, listjem ali kakim jerbasom od krompirja ločijo.

Apno vleče vlago na se in tako se že prvi in poglavitni pogoj gnjijeja in nadaljnega okuženja odtegne. Apneni prah, z katerim se krompir potrosi, bolne glivice, ki na površju krompirjevem sedé, zamori. Apneni kosi se morejo spomladi ko gnjilo na njivi porabiti. Druga sredstva gnjijenje zabraniti je žveplo. Brž ko se je krompir izpotil in začel suh postajati se v kleti ali drugi shrambi, v kateri se krompir hranuje, mala skledica navadnega žvepla zažge, da žvepleni slap na krompir deluje. Če se more žveplo požgati pod krompirjevim kupom, pod tako imenovanim rošem, ki je v krompirjevih kletih velike koristi, da krompir ne leži na vlažni zemlji, ampak na suhem lesenem podu, je še boljše. V manjših oddelkih se more krompir v jerbasih, jerbas za jerbasom žvepliti. Krompir se v jerbas nabaše in pod jerbasom žveplo zapali tako, da žvepleni slap skozi krompir vleče. Na vsak teh načinov se gnjilobne glivice zamoré in tako daljno okuženje zabrani. Posebno dobro je tako ravnanje pri krompirju za seme, ker če kmetu krompir za seme zmanjka, mu je to huda zadrega.

Kako velja posušeno sadje hranjevati.

M. Vse novo posušeno sadje, jabelka, gruške, slive itd. se mora 4—6 dni na zraku v kakem prozračnem in suhem prostoru na tanko raztrošeno ležati pustiti in se še na zraku sušiti. Basati in za odpošiljatev v žaklje ali zaboje vlagati se sme o lepem vremenu, ali pa v suhem, zavečenem prostoru, ker sicer sladkor, ki je v suhem sadju, vlago na se potegne in vse sadje se spridi. Vsaka sadna sorta, od ktere se je kaj več posušilo, se mora posebej ločena od drugih sort hranjevati, ker se različne sorte tudi različno kuhajo in na drugi strani tako mešanje različnih sort posušenega sadja, ki se navlašč med seboj pomešajo, da se tako vse skup vzboljša, nemogoče naredi.

Posušeno sadje se mora varovati praba, miši, posebno pa dvojenoznih neopravičenih sladkosnedežev. Če se suho sadje v odprtih sodih na subih, prozračnih podstrešjih hranuje, ali tu v kupe nasto leži, se mora večkrat premetati in premešati. Le v popolnoma subih in nesmradnih prostorih se da sušeno sadje več let hranjevati v popolnoma dobrem stanu. Najbolj služi v ta namen glinasta posoda, ki pa ne sme položena biti. Tudi v žakljih, ki so na subih, prozračnih prostorih obešeni, se da tako sadje leta in leta dobro ohraniti. Tako imenovani kavini žaklji, ki so iz prav debelih vrpcev tkani, in ki dajo zraku od vseh strani prosto in lahko v se stopiti, so za hranjevanje suhega sadje najbolj primerni. Tudi veliki leseni zaboji z prevrtanimi stranmi prav dobro služijo.

M. Pečke sadunosnih dreves je zdaj čas rabiti. Kdor si hoče raznovrstnih divjakov sadunosnih dreves sam zarediti, naj si zdaj ko se vsakojako sadje vživa in tolče, nabira marljivo pečke in koščice. Shranjujejo naj se do posejatve ne na

solncu pa tudi ne na vložnem kraju, da ne splesnijo. Posejejo se sadne peške najbolj še zdaj jesen posebno gruške in vse koščasto sadje, črešnje, slive, breskve itd. ker le tako gre pričakovati, da že prihodnjo spomlad poženo. Zato je treba gredice za posejatev že zdaj pripraviti, globoko prekopati, pa ne z črstim gnojem pognojiti. Najbolje kaže peške posejati meseca novembra, predno zemlja zmrzne.

M. Kako ravnati z sodi, ki imajo po jesih duh in okus. Taki sodi se morajo, da potem zopet novo vino v nje priti sme, z sodo in vrelo vodo podkuhati. Pet deka sode na 1 hektoliter. Potem se morajo z mrzlo čisto vodo, v kateri je zopet nekaj sode, naliti in teden dni tako ležati pustiti. Slednjč se še jedenkrat z vročo vrelo vodo pa brez sode podkuhajo in poplahnejo. Žgana soda je še boljša ko navadna.

M. Pomoček, da razni glodavci sadnih dreves ne oglodajo. Saje, kakoršne se v pečeh in dimnikih nahajajo, imajo nek zopern duh in kisel lesen okus, ki se ga mrčesje in glodavci ogibajo. Tudi zajci se ne lotijo dreves, ki so z mlekom, v katero so se prej saje pomešale, dobro pomažejo. Ako se prst nekoliko okoli debla odgrebe in tla z sajami potrosijo so tako tudi drevesne korenine poškodovanja obvarovane.

Sejmovi na Štajerskem. 15. okt. Planina, Loče, sv. Križ pri Slatini, Rače, sv. Lenart pri Turjaku; 16. okt. Verače; 17. okt. Pristova; 18. okt. Podsreda, Terbovlje, Vojnik, Mozirje; 19. okt. Videm.

Sejmovi na Koroškem. 13. okt. Wolfsberg; 14. okt. Africa, Kotiče, Doberlaves; 16. okt. Pontabel, Terbiž; 18. okt. Milstadt; 21. okt. Gmind, Kotariče.

Dopisi.

Iz Gradca. (Glas slov. poslanca o načrtu nove postave za nadzorovanje šol.) Najznameniteje, kar je do sedaj poročila vredno, je načrt postave o šolskem nadzorstvu, ki ga je vlada predložila; ako ta načrt obvelja, zgubi ljudstvo ves upliv na šolstvo. Njegovi zastopniki nebi mogli potem nikjer, ne v krajnem ne v okrajnem šolskem svetu nič več odločiti, ker so povsod vmanjšino potisnjeni. Za nas Slovence pa bi ta postava še posebno bila občutljiva, ker so nam potem vse poti in najmanjše luknjice zadelane, po katerih bi glas naših pravičnih terjatev do veljave predreti mogel. V krajni šolski svet bi občine največ tri ude voliti smele, drugi ostanejo, kakor poprej. Ali kar še je posebno važno je to, da so tudi ti 3 od ljudstva prosto izvoljeni zastopniki disciplinarni kazni do 100 gld., ako svoje dolžnosti ne izpolnijo, podvrženi. Tudi zna se zgoditi, da okrajni šolski svet krajni svet razpusti in

potem na stroške krivca drugi organ začasno na to mesto pokliče, dokler ni izvoljen novi svet. Najhuje bi bilo za načelnika kraj. šol. sveta, ako bi se okrajnemu glavarju zameril. Obseg okrajnega šolskega sveta bode za prihodnje po okrajnih glavarstvih okrožen, okrajni zastopi volijo samo po enega zastopnika v okrajni šolski svet, drugi ostanejo. Tedaj so tudi tukaj v manjšini. O naučnem načrtu in jeziku nima ne krajni ne okrajni šolski svet ničesar več spregovoriti. Okrajni šolski svet bi dobil ime ces. kralj. tedaj novo kolo državne gosposke v deželi nad krajnimi sveti!! Udje krajnega in okrajnega šolskega sveta položijo v roke c. k. glavarja obljubo izpolnovanja svojih dolžnosti in za molčanje, kar se v zborih godi, v javnost toraj ne bi imelo nič več priti. To so novosti rečenega načrta, kateri je izroččen šolskemu odseku za poročilo. Čuden je §. 31. V njem je nadzorovanje verskega poduka izročeno okrajnim šolskim inšpektorjem, tedaj svetnim možem. Radovedni smo, kaj bodeta naša preč. škofa k temu rekla? Marsikateri svetni inšpektor je, ki ima o sv. veri misli in besede, katerih bi težko kovi škof odobral; in takim bi se naj nadzorovanje verskega, pri nas katoliško-krščanskega, nauka izročilo!? V drugem ostane pri starem. Za nas Slovence so znameniti predlogi o reguliranju Drave, Pesnice, Save in Mure. Naenkrat hočejo „šparati“ in menda ne bodo dosti dovolili.

Iz Pohorja. (Želje pohorskih volilcev). Volilci občine Krecenbah in Rotenberg pri sv. Lovrencu v puščavi in predstojnik v Kumenu, namreč g. Jakob Oswald, g. Anton Planinšič in g. Martin Korman, so na predvečer volitve 12. sept. slovenskemu kandidatu g. dr. Radaju izročiti dali pismo, v katerem prosijo, naj bi se izvoljeni poslanec potegoval posebno za 7 reči: 1. naj bi se vojaška postava preuredila, ki veleva kmetu v 24 urah oditi k vojakom, to je tako naglo, da kmet ne more zanesljivega človeka na svoje mesto postaviti; 2. naj se spremeni domovinska postava, ker si zdaj ljudje nove domovine prislužiti ne morejo; večjidel grejo močni ljudje služiti v mesta in fabrike, ostareli in bolehní pa pridejo nazaj, da jih mora občina oskrbovati; kateri si kaj prihranijo, teh le malo pride domov; 3. naj se osnuje zopet postava zoper oderuhe, da ne bo jemal obresti vsak, kolikor bi hotel, kmetom vsled odrtije rastejo dolgovi, kakor gobe; 4. naj se preuredi šolska postava; planinski kmet plačuje enako z mestjanom in tržanom šolske stroške, otrok pa ne more enako v šolo pošiljati, ker imajo nekateri po 2 uri v šolo, kvartirja pa zaradi pomanjkanja ne more v trgu najeti; 5. naj se odpravi postava o legaliziranju; včasih zavolj prav male reči moramo daleč k notarju iti in znance seboj jemati in jih še dobro plačevati, da grejo z nami za priče; 6. naj se odpravi svoboda ženitovanja, ki je močno na kvar občinam, ker se pogosto celo berači ženijo; 7. naj se ustavi obdačevanje naših žag;

kajti žage so nam to, kar poljskemu kmeta mlatilnice, od katerih ni treba davka plačevati! G. dr. Radaj je možem odgovoril pismeno tako: „červavo volilci teh 3 občin svojega glasa niso meni dali, hočem vendar kot izvoljeni deželni poslanec za ta okraj na vse točke odgovor dati: Postave: vojaška, domovinska, zastran odrtije in legaliziranja so od državnega zbora na Dunaju sklenjene in le državni zbor ima pravico, jih preurediti. Deželni zbor ima le pravico, predlog staviti na državni zbor, da bi se te postave v Vašem smislu popravile, in ta predlog bodem jaz prav rad storil ali podpisal in na vso moč podpiral. Šolska postava, dača za žage in svobodna ženitev pripadajo pa deželnemu zboru in svoje mnenje v teh zadevah sem že v volilnem oklicu naznanil. Jaz sem dozdam, in se bodem zanaprej poganjal za odpravo 8letne šolske dolžnosti, za znižanje dače, in za opetni predpis gosposkinega ali občinega privoljenja v ženitovanje nemanicev. Veselilo me bo, ako mi Vi gospod župan še večkrat želje svoje občine naznanite; jaz se bodem vsigdar prizadeval, se za vse v deželnem zboru potegovati, kar je naši deželi, in naši ljubi domovini na korist. Z odličnim spoštovanjem Vaš dr. Radaj!“

Iz Sarajeva. (Naš res. reg. 47. Hartung) se je v 3 bitkah slavno skazal, namreč pred Maglajem, Žepcami in Sarajevim. Zavolj junaštva pri prvi bitki dobili so sreberne svetinje I. vrste sledeči junaki: namestniki oficirjev, fñhrerji, korporali, gefreiterji in vojaki: Alojz Švarcbauer, Matija Kocpek, Franc Dornik, Alojz Adobati, Andrej Vraz, potem sreberno svetinjo II. vrste: Karol Beker, Jakob Ritonja, Franc Hñbel, Janez Stabel, Janez Balazič, Karol Pustek, Mateuž Mesiček, Vilhelm Koričič, Friderik Mohor, Anton Krašič, Haberšek, Anton Škorjanec, Anton Jakše in Martin Mohorčič. Vsled bitke pri Žepcah odlikovani so z sreberno svetinjo I. vrste: Janez Zelenko, z sreberno svetinjo II. vrste: Martin Zdolšek, Anton Kostajnshek, Jakob Krampergar, Ignac Lerman, Ludvik Luj, Franc Čeh, Filip Hofer, Jožef Župane, Franc Perger, Henrik Karničnik, Janez Oehm (iz Maribora). Vsled boja pred Sarajevim pa so odlikovani z sreberno svetinjo I. vrste: Herman Kerše, Jožef Krajnc, z sreberno svetinjo II. vrste Filip Walter, Jožef Kolar, Viktor Lakič in Lenart Voger. Slava in hvala vsem, ki so se tako junaški borili za osvobodjenje kristijanov izpod jarma divjih Turčinov!

Iz Šaleške doline. Prihodnjo nedeljo bodo Velenjski veljaki napravili tombolo s plesom v dvoranah g. Josipa Raka, vrlega narodnjaka, na korist ranjencem v Bosni in Hercegovini. Priprave so velikanske in obečujejo prav obilo odlične gospe. Marsikdo ptujcev bo pri tej priliki novo altar s štatuo Matere božje s sinom na naročju, jako lepo podoba na sredi trga, ki jo je g. Justin na lastne stroške postaviti dal, prvič videl in občudoval. Prav tako bo marsikaterega žalostna no-

vica zadela: Gospod Josip Jerič in g. Mihael Jezernik sta umrla. Oba vrla mladeniča. Velenje ju jako pogreša. Bodi jima zemljica lahka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naši poslanci v Gradcu pa tudi nemški konservativci so prav marljivi in delajo nemškim liberalcem precej zadreg. Gosp. Kukovec je tirjal, naj bi vlada pri slovenskih Štajercih poskrbela za slovenske šolske knjige; g. Snideršič se je pritožil, zakaj se strogo dače iztirjavajo od posestnikov, ki so morali oditi na boj v Bosno, kar je deželnega namestnika barona Ktibecka očividno izmemirilo; g. dr. Dominkuš je zahteval postavne pomoči zoper goljufno ravnanje pri izposojevanju, potem zoper pokončavanje posestev po zadolženih posestnikih na škodo upnikom in naposled zoper posilno legaliziranje; zoper legaliziranje je tudi konservativni poslanec gosp. Wöhr stavil predlog, poslanec Knafel se je potegnil za železnico Sisek-Noví; mariborski Pfriemer in knez Alojz Liechtenstein sta tirjala postavo zoper oderuhe, g. Snideršič se je potegnil za nastavljenje žandarjev v Planini, knez Alfred Liechtenstein pa za pomnoženje poslancev tako, da bodo kmeti dobili toliko poslancev, kolikor jim po njihovem številu in znesku davkov po pravici gre. Gosp. Karlon je pa svoj nasvet, naj se cesarju v posebnem pismu razložijo želje in pritožbe Štajercev, tako dobro zagovarjal, da je večina sklenola tako pismo sestaviti; izmed poslancev iz Spod. Štajerja so pa nasproti bili: dr. Duhač, Nekerman, Pauer itd. Ti gospodje so toraj strašno zadovoljni z tem, kako se jihovim volilcem godi, in nimajo ali ne vedó, kaj bi cesarju povedali!? Karlonov predlog o nedeljskih šolah so pa liberalci hipoma vrgli pod klop, tako jih je razjezil, tudi o znižanju 8letnega obiskovanja malih šol bo težko dal kaj seboj govoriti nemški liberalci. Volitve g. Radaja in Fluberja še tudi nečejo odobriti. Po drugih deželnih zborih se jednako marljivo dela. Najvažniši bil je govor dr. Riegerja v Pragi za pismo do cesarja, naj bi ta sklicali novih ministrov, z katerimi bi se dalo za pomirenje narodov, zlasti českega, pogajati. Jegov predlog bil sprejet in v ta namen odbran poseben odbor. Sicer pa so cesar sedanje ministre že odpustili. Hvala Bogu! Jednako je tudi ogersko ministerstvo Tiszajevo dobilo odpust. Sedaj pridejo novi ljudje, dal Bog na korist in čast Avstriji. Na Kranjskem je dr. Bleiweiss nasvetoval pismo do cesarja, v katerem se hvala izreka za osvobodjenje turških kristijanov, in želja, naj bi se vsi Slovenci združili v eno upravno skupino; predlog dr. Bleiweissov bil je od nemčurjev zavržen in potem volitev nemškutarskega g. Hočevarja, kateremu se je dokazalo nakupovanje glasov, brez vse sramežljivosti potrjena. Zastran Bosne se je osnovala na Dunaju posebna komisija, ki bo vladovanje v imenu ce-

sarja vodila, dokler se ne bo konečno odločilo, kaj bo z Bosno in Hercegovino!

Vnanje države. Angleži so lani Turkom pomagali z oficirji proti Rusom, sedaj pa bitijo ruski oficirji v Afganistan in se bodo proti Angležem vojskovali kot prostovoljci Šir-Alijevi. General Skobeljev se je začel od Marmorskega morja pomikati nazaj, toda divji Turki so takoj prihruli in okoli 100 kristijanov ubili; vsled tega so Rusi tamošnje kraje zopet zaseli in Turke polovili in postreljali. Nemški freimaurerji so liberalcem ukazali, naj vse storijo, kar bo Bismark hotel; vsled tega je ta pogajanje z papežem ustavil in zopet začel katoličane preganjati. Na Italijanskem bil je hud potres, stolna cerkva v Spoletu je močno poškodovana. Francoski mestni župan v Lionu je šole obiskoval in očitno hujskal zoper mešnike: rekel je, da ni Boga in se ga torej ni bati, tudi bodo vsi mešniki izgnani in tako konec veri storjen. V Jamajki v Ameriki so se delavci, zamorci, spuntali in mnogo belih ljudi ubili. — Birmanski kralj, ki je kristijane večkrat hudo preganjal, je umrl. — Turški sultan je Črnogorcem pustil Kolašin, zoper Avstrijo pa razposlal do vseh velevedlav pismo, v katerem ugovarja zoper zasedenje Bosne in Hercegovine, nam očita, da so naši vojaki grozovitni, in tirja, naj se marširanje naše vojske takoj vstavi. Turška ošabnost!

Bosna in Hercegovina. Glasoviti divjak Hadži-Loja bil je ulovljen in čaka obsodbe. Dne 3. okt. so naši vojaki zaseli Gorazdo in Čajnico, 4. okt. Višegrad, 5. okt. Konjico, malo prej tudi Srebrenico, Turki so povsod pobegnili, nikder se niso našim v bran postavili, kristijani pa so še trdno za njimi streljali, kder so orožje imeli. Po pravici je torej general Filipovič za god svitlemu cesarju čestital in telegrafiral, da je vsa Bosna in Hercegovina v cesarski oblasti, kristijani 400letnega turškega jarma rešeni. Hvala Bogu, slava svitlemu cesarju in jegovej junaškej vojski! Tu pa tam še se po planinah potikajo turški vstaši in napadajo naše, kder morejo. Do take praske je prišlo 6. in 7. okt. pri Peči blizu Ključa: 71. reg., 76. reg., 48. reg. potem 1. in 12. bataljon lovecev so bili zapleteni v hud boj. Turki so bili tepeni in razpršeni, a naših je mnogo palo. Mrtvi so komandant 76. reg. in še 3 oficirji, ranjenih je 5 oficirjev, mrtvih in ranjenih vojakov je pa 160—180 mož.

Za poduk in kratek čas.

Zasedenje Hercegovine.

II. Preden nadaljujemo pripovedovati, kaj se je godilo po zasedenju Mostara 5. aug. hočemo čestitim bralcem „Slov. Gosp.“ priobčiti pismo stotnika 19. kompanije 69. reg. Jelačić, pri katerem služijo sami velikansko visoki in močni Slovani iz Hrvatsko-dalmatinske granice. Pismo nam prav živo popisuje, kako je omenjeni stotnik skoro sam

iz Metkoviča šel v planine sredi skoz Turke iskat generala Jovanoviča, da bi mu poročal o gibanju vstašev ob Naretvi in Bregavi, kako ga je došel pred Mostarom, ž njim obhajal vhod v dobljeno mesto in se potem kraj Naretve zopet sredi skoz Turke vrnil k svoji kompaniji v Metkoviču. Mož piše svojemu prijatelju jako zanimivo: „med tem ko so 3 brigade iz Imoškega in Vergoraca čez planine prodirale naravnost v Mostar, ostal je naš regiment daleč na jugu v Metkoviču, da pazi na stezo ob Naretvi in pa na turški tabor, ki je blizu Metkoviča pod Ali-pašem čakal turških parabrodov, da bi se odpeljal z svojimi Turki v Carigrad. Okolica je vsa mužnata in nezdrava. Od 1000 mož mojega bataljona je polovico tresla huda mrzlica. Žalostno in čalarno bilo je gledati, kako je orjaške močeve med silnim pripekovanjem poletnega solnca najhujša mrzlica vila, da se je vsak po več ur na dan tresel, kakor šiba na vodi. Tudi mene se je za nekaj časa lotila. Ravno sem nekoliko okrevaj, ko mi moj oberst-lajtnant Radakovič ukaže z par ljudi pregledati stezo do Počitelja in potem ondi čez Naretvo iti v planino iskat generala Jovanoviča, mu poročat, kaj sem pojdoč vse videl in slišal. Precej se podam na pot, obiščem Ali-pašo prav zgodaj in odrinem potem hitro proti Počitelju. Ali do mesta nisem mogel več. Uže 2 uri poprej, blizu mosta čez Bregavo, sem zvedel, da so turški vstaši pod grozovitnim Muravič-begom zaseli mesto in vse steze v Mostar in Stolac zaprli. Ta novica je bila se vé jako važna in silno potrebno je bilo, da jo tudi general Jovanovič hitrej ko mogoče poizvé. Zato sem se naglo vrnil v Metkovič nazaj, kamor me je uže do 11. ure dopoldne moj brzi konjič prinesel. Iz Metkoviča bil sem še isti den odposlan čez Naretvo, da brž dohitim generala Jovanoviča. Bil sem najprej namenjen obiskati svojega znanca, č. g. frančiškana in župnika Stjepana v Gabeli, da bi dobil zvedenega vodnika. Oče Stjepan bil je čuden mož in celó nenavadna prikazen, ko sem se bil prvič ž njim seznanil: na glavi mu je turški fez, pod nosom grozanske brke in če je na krasnem zelencu brzo dirjal, mu je rujava kuta kaj čalarno po zraku plahutala; vendar nihče se na tem ni spodtikal, to je ondešnjim ljudem celó kaj navadnega. Bil sem uže precej blizu njegovemu farovžu, ko mi na misel pride, da bi mu z svojim obiskovanjem utegnil turške prebivalce razdražiti in ga v smrtno nevarnost spraviti. Takoj vkrenem z konjem na stran v št. Vid k tamošnjemu župniku, ki že na avstrijski zemlji prebiva. Tukaj so imeli ravno proščenje in bilo je torej precej ljudi zbranih, tudi dva sosedna župnika bila sta še v farovžu. Vsi trije bili so jako veseli, ko so mene zagledali, vendar kmalu se jim vidno lica stemnijo, ko poizvedó, po kaj sem prišel. Rekli mi so, da o Jovanoviču nič slišati ni, pač pa so vsi Turki od meje do Naretve in do Mostara razjarjeni in pod orožjem. Vendar je pa vrli župnik

takoj poslal po vodnika, jaz pa sem sklenil iti sam čez planine, če bi me nihče ne hotel spremiti. Vzel sem pri gostoljubnem župniku nekoliko jesti in piti in sem ravno mislil vstati in zasedljane konja zajahati, ko se med dvermi prikaže krasna možka postava, bogato oblečena in dragoceno orožana. „Gospod, pravi župnik, tega moža je Bog poslal, to je knez Marko, jako spoštovani predstojnik turške vasi Čapline, zvest in pobožen katoličan, ta in nihče drug Vas bo spremljal.“ Ob enem se obrne proti Marki, ki se mu je priklonil: „Marko, to je cesarsk oficir, ima važnih novic do generala Jovanoviča, on je voljen iti sam čez planine, če ga nihče ne spremlja, toda, kakor te poznam, ti ga boš spremljal!“ „Gospod, odgovori Marko, to je nevarno, vsi Turki so na nogah; to je toliko, kakor naravnost skoz ogenj iti.“ Župnik mu reče: „Ravno, ker je nevarno, mislim, da je to delo za tebe, ki te kot hrabrega moža vsi poznamo; tudi je lepo krščansko delo pot pokazati in pomagati oficirju cesarja, ki sedaj toliko žrtvuje za nas uboge kristijane.“ Marko je nekoliko trenutkov stal zamišljen, potem pa mirno odgovoril poprijemši me za roko: „Gospod, v imenu Kristusovem, jaz Te hočem spremiti, vendar hiteti nama je treba!“ To izrekši stopi pred hišo, položi par prstov med zobe in zabrizgne tako nenavadno, kakor še nikoli nisem čul. Par trenutkov potem prihiti več mladih mož pred njega, z katerimi malo pošepeče. Ti zginejo naglo na vse strani in zopet čez nekoliko trenutkov priženejo več konjev, dobro obsedljanih, enega za Marka, drugega za mene, in ostale za se. Marko je namreč takoj sprevidel, da je moj konj uže preveč utrujen. Hitro izpovemo nekoliko besed č. g. župniku za slovo in potem zasedemo brze konjiče ter dirjamo proti Čaplini hitro, kakor da bi nas veter nosil. Pojdoč smo obiskali v Gabeli strica Markovega in dobili novih konj, potem pa spremljani od 8 mladenčev mahnili v planine proti Čitluku po ovinkih, ker smo zvedeli, da nas Turki na stezi skoz planino pričakujejo, ki so bili nas v Gabeli zapačili, se hitro orožali in naprej v planino leteli. Srečno smo se jih zognili in okoli polnoči zadeli na telegraf, ki ga je bil general Jovanovič kraj steze za seboj potegnul; kmalu smo dospeli v Čitluk, kder je ostalo 50 mož z ranjenci, ki so pri tamošnji praski z Turkom obležali. Tukaj smo vzeli nekoliko hrane za se in za konje in za par ur zadremali. Okoli 5. ure zasedemo zopet konje in dojdemo v treh urah generala Jovanoviča, ki se je ravno pripravljaj na slovesni vhod v Mostar. Jaz sem mu hitro poročal, kar sem mu sporočiti imel, on pa je mene in mojega vrlega spremljevalca, kneza Marka, vzel med spremstvo za vhod v Mostar. Po sijajnem vходу sem se drugi den hvaležno poslovil od Marka in z brigado generala Schludererja marširal do Počitelja v pajdaštvu svojega starega znanca, stotnika Medveda, ki je žali Bog par dni poznej strahovito smrt storil,

obkoljen od divjih Turkov pri Ravnici. (Tužno smrt tega pridnega Slovenca in bivšega bogoslovca Lavant. škofije objavi „Slov. Gosp.“ prihodnjič. Ured.) Marširali smo v silni vročini do Počitelja, kamor smo dospeli ob 6. uri zvečer. Brigada je ondi ostala, jaz pa sem jahal dalje v Metkovič. Bilo je že temno, ko sem čez Bregavski most jahal. Čez nekoliko zadenem na bišo, kder je 30 mohamedanov molilo. Eden se vzdigne, mi zastavi pot in me povabi na skledico kave. Ko smo pri kavi sedeli in jim jaz pravil, da pridem iz Mostara in kaj se je tam godilo, začujemo hipoma klopot težkih konjenikov. Več Turkov skoči na noge in k orožju, jaz pa mirno obsedim. Kmalu stopi meni znan oficir naše vojske v hišo in pravi, da išče silnega Muravič-bega, kojega ima povabiti na pogovor z generalom. Turki se plaho spoglednejo, naposled se oglasi najstarejši in reče: „jaz sem Muravič-beg.“ Da se misliti, kako mi je bilo pri srcu, ko sem zdaj vedel, da sem gost Muravič-bega. Mož je dolgo omahoval, naposled je vendar privolil in je šel z oficirjem, jaz pa sem zopet zajahal svojega konja in sem dirjal po stezi dalje v Metkovič. Bila je po mojih mislih 10. ura in jaz blizu mosta čez Krupo, kder so pred 3 dnevi stali Ali-pašini Turki. Na enkrat zadoni slovanski mogočni glas: „stoj!“ Videl nisem nikogar. Krčevito zgrabim revolver in namislim na visoko temno postavo, ki je za mostom stala, nameriti, vstreliti in v njo sprašati, ko se oglasi drug glas: „oj Mate, ne pucaj, to nije dušmanin (sovražnik), to je gospodin stotnik 19. kompanije!“ Neizmerno veselje in radost se loti sedaj mojega srca, ko sem zopet pri ljudeh svojega bataljona! Mnogi hitijo k meni in me pozdravljajo in mi čestitajo, da sem nevarno pot srečno dovršil. Po kratkem počitku zasedem ob 3. uri zgodaj zopet svojega konja ter dospem srečno v Metkovič, kder sem svojemu podpolkovniku Radakoviču vse natanko poročal. Vrlili župnikov in kneza Marka pa obranem v spominu žive dni!

Smešničar 41. „Kako se kaj pogajate z novim g. župnikom in učiteljem,“ vpraša okrajni glavar nekega župana. Ta mu odgovori: „prav dobro, gnadljivi gospod, kedar sem pri č. g. župniku, tedaj udriham po novem učitelju, kedar pa se pogovarjam z g. učiteljem, tedaj pa izdelavam novega župnika, in tako se z obema prav dobro zastopim.“

Razne stvari.

(Milostljivi knez in škof) so podelili sv. mešnikovo posvečenje g. Jožefu Kotniku in g. Francu Ostercu sedaj, ko sta srečno iz Bosne prišla nazaj!

(Svitli cesar) so za stavljenje šole pri sv. Lovrencu na Prošinu 200 fl. darovali.

(Čest. uršulinarce v Celovcu) obhajajo 200letnico svoje naselitve v glavnem mestu Koroške.

(Iz Gornjegagrada) se nam piše, da ondi nad jetnico plapola bela zastava v znamenje, da je po 25 letih zopet enkrat prazna. Kar se nam o rajnem notarju piše, nečemo objaviti, pustite rajne pri miru!

(Iz Stranic) se nam poroča, da so č. g. nadžupnik dr. Ulaga ondi blagoslovili nove orgle, katere je znani mojster g. Naraks v Žavcu naredil. Svitli cesar in cesarica sta med darovniki. Bog plati!

(Celjska razstava) se je prav dobro obnesla in je toliko ljudi prihajalo razstavljenih reči ogledavat, da so jo za 2 dni, tedaj za torek in sredo še podaljšali!

(Velika nesreča) se je zgodila v Puntigamu blizu Gradca, tamošnja fabrika za izdelovanje smodnika se je unela in razletela, da so bili 3 možki usmrteni in 4 hudo ranjeni.

(Firma Sarg) v Hrastniku dela železnico na dratni vrvi do svojih premogovih jam.

(Z reguliranjem Pesnice) ne bo baje zopet nič, denarjev in menda tudi resne volje ni v Gradcu.

(Ubožanje raste), v „Grazer-Zeitung“ od 5. okt. bilo je 105 posilnih dražeb razpisanih.

Loterijne številke:

V Trstu 5. oktobra 1878: 76, 83, 66, 74, 24.

V Lincu „ „ 69, 12, 35, 36, 52.

Prihodnje srečkanje: 19. oktobra 1878.

1—3

Ces. kralj.

dvorni puškar

Ivan M. Erhart,
v Mariboru

priporoča svojo zalogo za darila v Božiču in novem letu.

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz železa od . . . gl. 10 — 12

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz svila (drot) od „ 15 — 25

Lefauchaux (lefoše) . . . „ 20 — 100

Lencaster (lênkaster) . . . „ 30 — 150

Revolverje od . . . „ 4 — 18

Pistole dvocevke . . . „ 2.40 kr.

„ enocevne . . . „ 1.40 „

Vedno se tudi nabajajo v zalogi vsakovrstni patroni, tudi patroni z 5 kroglijami in raketami za Lefauchaux in Lencaster in drugi predmeti za lovec.

Popravljanje se zvršuje naglo in prav po nizkej ceni.